

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: 184/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

182/2016. (X. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. május 24-én előterjesztett **panaszát** a 2016. október 13-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedés foganatosító szerv– ... Rendőrkapitányság– vezetőjéjez.

A vizsgált ügyben csekély fokú alapjogsértés történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. május 24-én, postai úton előterjesztett beadványában a lakásán foganatosított rendőri intézkedés módját kifogásolta.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2016. május 15-én 11 óra 7 perckor a ... Rendőrkapitányságáról két rendőr jelent meg az akkori lakásán (...), egy férfi és egy nő.

A rendőrök a volt párjával és kérelmére érkeztek, azon állítása miatt, miszerint a köztük a bíróság által rendezett és működő kapcsolattartás alapján a panaszos át kell, hogy adja a kislányt azon a napon.

Miután a rendőrnő kopogott az ajtón, a panaszos néhány perc türelmet kért az ajtó túlóldaláról, hogy felöltözzön és megkösse a kutyáját, azonban ezt követően újból azonnal agresszíven kopogtatott a rendőr. A panaszos kiment hozzájuk és kérdezte, miért így kopog. Erre a rendőr azt felelte, hogy már 10 perce várnak, ami hazugság volt, 5 percnél több nem

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

telt el azóta, hogy néhány percet kért, hogy összeszedje magát.

Amikor kint álltak, a rendőr rögtön tiszteletlenül, nem méltó módon, felemelt hangon néhányszor durván azzal fenyegetőzött, hogy elviszi a lányát. Agresszíven és haragos tekintettel beszélt, amikor kérte a nevét és azonosító számát, nem szólt, csak a kabátján lévő névre mutatott.

A rendőr az intézkedés során csak azt jegyezte föl, amit az anya mondott és neki nem adott lehetőséget arra, hogy elmondhassa az ő álláspontját és bebizonyíthassa állításait. Amikor a kezében lévő bírósági határozatra mutatott, hogy abban bizony az áll, hogy a kislánynak vele kell lennie, ismét durván szólt hozzá és felszólította, álljon a laptól távolabb. A panaszos megjegyezte, hogy a törvény szerint a kapcsolattartás nem rendőrségi ügy, hanem a bíróságra tartozik, és csak akkor vihetik el a kislányt, ha a gyámhivatal írásos engedélyt ad nekik. E nélkül, nincs jogukban elvinni tőle a lányát. (A panaszos ezt a tájékoztatás még a ... Rendőrkapitányságtól kapta, amikor hozzájuk fordult).

Az intézkedés alatt a panaszos akarata ellenére arra kényszerítették a rendőrök, hogy egyiküket beengedje a lakásba azzal az indokkal, hogy meg akarják nézni, rendben van-e a kislány (Az anya a kapcsolattartás ürügyén hozta őket oda és nem azzal az indokkal, hogy a kislány veszélyben van). A rendőrnő szintén agresszíven és tiszteletlenül beszélt vele, a végén kénytelen volt beleegyezni abba, hogy bejöhessen. A rendőrnő bejött és kérte, hogy hagyja a bejárati ajtót nyitva. Odament a hálósobában tartózkodó lányához és próbálta meggyőzni, menjen ki köszönteni az anyját, sőt még a vállánál meg is lökte, hogy menjen az ajtó irányába. A panaszos tudni véli, hogy ez a rendőrnő ronda próbálkozása volt, hogy kivigye a lányát és akkor az anyja elvitte volna őt, és ő semmit sem tudott volna tenni.

A panaszos megkérte a lányát, hogy maradjon a szobában, a rendőrnő kiment. Ezt követően egyetlen szó nélkül távoztak. Később a panaszos lánya mondta, hogy sírt a szobában, mert nem akart az anyjához menni. Beadványa végén a panaszos pontokba szedve felsorolta, hogy tételesen mit kifogásol a fenti intézkedéssel összefüggésben:

- A panaszos kifogásolja, hogy hogyan lehetséges az, hogy a rendőrök engedély nélkül, fenyegető és kényszerítő beszédmódjuk miatt bemehetnek a lakásba, annak ellenére, hogy valós ok, veszély nem áll fenn.
- A panaszos sérelmezi továbbá, hogy hogyan lehetséges az, hogy a rendőrök nem engedik, hogy a másik oldal is megtegye állításait és bebizonyíthassa igazát, illetve hogyan engedhetik meg maguknak a rendőrök, hogy úgy beszéljenek és viselkedjenek, ahogyan azt tették. A panaszos megjegyzi, hogy 46 éves ember, akinek soha sem volt semmiféle dolga a rendőrséggel, ő szépen beszélt és viselkedett velük, mindent megtett, amire felkérték, a törvény szerint járt el. A panaszos utal rá, hogy elképzelhető, hogy azért viselkedtek így, mert külföldi.
- A panaszos sérelmezi, hogy hogyan engedheti meg magának egy rendőrnő, hogy a lányát rábeszélje (és fizikailag is meglökje), hogy menjen ki a lakásból, álláspontja szerint ez a cselekmény aljas és nem egyenes.
- Végezetül a panaszos kifogásolta, hogy miért nem beszélt angolul az a rendőr, aki azt állította, hogy tud angolul, mindezt úgy, hogy tudta, hogy ő külföldi és a magyar nem az anyanyelve.

Azzal zárta beadványát a panaszos, hogy reméli, hogy elbocsátják az érintett rendőröket, mert az ilyen típusú rendőröknek nem szabad a rendőrségnél szolgálnia, a rendőr hivatalos személy, aki szolgálja a közösséget, a közösségért van, ezért napi kapcsolatban áll az emberekkel. Az a rendőr, aki nem tud viselkedni és tisztelettel bánni az emberekkel, nem szabad, hogy a rendőrség kötelékein belül szolgáljon.

A panaszos CD lemezen mellékelte az intézkedésről készített hangfelvételt.

A felvétel első másodperceiben idegen nyelvű beszéd hallható, feltehetően a kislányával beszél a panaszos, majd a 32. másodpercnél halk kopogás hallatszik, a panaszos angolul közli, hogy érkezik. Szöszmötölés zajai hallhatóak, a panaszos nem nyit ajtót, így újból kopognak és ajtó nyitást követően vita alakul ki arról, hogy mióta várnak a panaszosra, állítása szerint 5 perce. Kis csend után a panaszos angolul megkérdezi, hogy levelet hoztak-e a gyámhivataltól. Ezt követően a gyermek édesanyja szólal meg magyarul és elmondja, hogy szeretné, ha visszaadná a panaszos a kislányt, mivel Pünkösd van és a bírósági ítélet kimondja, hogy a magyar állami és keresztény ünnepekkor az anya jogosult láthatásra. Az apa elmondja, hogy ez az ő hétvégéje, azt mondja, hogy beszélt a gyámhivatallal és szerintük másnap reggel kell visszaadnia a kislányt. A panaszos azzal folytatja, hogy hajlandó lett volna ma este visszaadni a kislányt, ha a panaszos gyámhivatali levelet mutat be neki, ellenkező esetben nem adja át a gyermeket, mivel az édesanya nem bíróság és nem gyámhivatal. Itt szólal meg először a rendőr (magyarul) és elmondja, hogy érti, hogy mit mond a panaszos, mert beszél angolul, de szerinte a panaszos is teljesen jól érti őt. Azzal folytatja, hogy ha nem adja vissza a gyermeket a hölgynek, akkor beviszik a rendőrségre. A panaszos újból a gyámhivatalra hivatkozik, majd elkéri a rendőr nevét és azonosító számát, a felvételtől arra lehet következtetni, hogy a rendőr rámutat az egyenruhájára („Itt van.”). A panaszos jelzi, hogy felírja, a rendőr ezt nyugtazzá és kéri, hogy visszafelé mutasson neki egy személyi igazolványt, amire a panaszos angolul válaszol, hogy hozza. A rendőr ekkor valami olyasmit mond (nem érteni pontosan), hogy „úgy látom szépen beszélsz magyarul is”.

A felvételt feltehetően megállították vagy megszakad, akadozik, kis neszezést követően zár kattánása hallható, majd megint megszakad a felvétel, majd feltehetően héber beszéd hallható. Legközelebb egy női hang (az édesanya) beszél arról, hogy van a folyamatos és időszaki kapcsolattartás, azt mondja, hogy a folyamatos a rendszeres, ekkor a panaszos angolul közbevág (valakinek), hogy nem. A női hang az első és másod fokú bírósági végzésből idéz, de mivel a háttérben szól csak a hang, így nem lehet pontosan kivenni a szavait, ráadásul a férfi rendőrhöz feltehetően rádióon beszél valaki. A panaszos ekkor annyit mond magyarul, hogy itt van minden. Ekkor nézeteltérés alakul ki a panaszos és a férfi rendőr közt, mert a panaszos kikért magának valamit angolul, amire a rendőr visszakérdez, hogy hozzád nyúltam eddig is? Majd hozzáteszi, hogy értettem, amit mondasz. A panaszos angolul válaszol, hogy nem mindent. Az édesanya ezután folytatja az iskolai szünetekre vonatkozó láthatási szabályok ismertetével, majd a zsidó ünnepekre vonatkozó rendelkezésekkel. A végzés szerint a zsidó ünnepek nem érintik a magyar állami és keresztényi ünnepeket, azoknak nem részei, de ezt is szabályozza a másodfokú végzés. A rádióon visszajelentenek a rendőrségtől (a panaszost lekérdezték), majd rövid csend után a férfi rendőr megkérdezi, hogy a gyerek jól van, megnézhetné-e, hogy jól van. A panaszos magyarul azt válaszolja, hogy utána igen, vele igen. Ezután a panaszos megkérdezi magyarul, hogy csinált-e a valamit, ami miatt ilyen a rendőr? A rendőr válaszolni kezd, hogy „úgy jöttél ki az ajtón”, de nem tudja befejezni, mert a panaszos angolul folytatja, hogy a rendőr tiszteletlenül beszélt velem, a

rendőr mondja, hogy rögtön úgy jött ki a panaszos azt ajtón, hogy kérdőre vonta őket, hogy ezt érdemli-e. A rendőr visszatér arra, hogy szeretné látni, hogy a gyerek jól van. A panaszos ekkor elmondja, hogy a másik rendőrt részesíti előnyben, mert nő. A panaszos visszatér a tisztelettel teli bánásmóddal kapcsolatos problémájára, ekkor a női rendőr közbeszól, hogy inkább nézzék meg a kislányt.

A rendőr köszönti a kislányt („szia”), amire a kislány nagyon halkán válaszol („szia”), ezután a rendőrnő megkérdezi, hogy jól van-e, jól érzi e magát idebent? A kislány csendben van, a panaszos valamit héberül mond. A rendőrnő folytatja, hogy itt van érte az anyukája, köszön-e neki? Hallható válasz nem érkezik, a panaszos megint héberül szólal meg, rendőrnő kéri, hogy legalább hadd köszönjön a gyerek az édesanyjának. A panaszos héberül beszél, majd angolra vált („Majd ha befejeztük”), majd feltehetően kulcsra zárja a szoba ajtaját, mert a rendőrnő megszólal, hogy ne zárja már be szegényt. A panaszos angolul folytatja, hogy miért ne? Nem is akar a kislány az anyukájához menni, majd héberül beszél a kislányhoz, hallani, ahogy megpuszilja. Neszezés hallatszik, kimennek, majd mintha a rendőrnő azt mondaná, hogy szerinte jól van a gyermek.

Újabb csend, majd a panaszos angolul elnézést kérve megszólítja a rendőrt és elkéri az azonosító számát és megkérdezi angolul, hogy a ... Rendőrkapitányságtól jöttek-e. A rendőr válaszát nem érteni. Ezt követően újból neszezés hallható, majd hallani, ahogy a panaszos bezárja az ajtót.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a ... Rendőrkapitányságtól (továbbiakban együtt: illetékes rendőri szerv), valamint megküldeni kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A küldési leírás szerint M. B., 2016.május15 -én 10 óra 28 perckor, segélyhívás (112) módon, a 06305230912 telefonszámról tett bejelentést ... Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint a ... szám alatti helyen cím előtt várja a kiérkező járőrt. A hat éves gyermeke a fenti címen lakó izraeli állampolgárságú apánál van, az apa nem hajlandó a gyermeket az anyának, pedig bírszági végzés kimondja, hogy Pünkösöd ünnepén a gyermek nem lehet az apánál. A ... 121 tagállomás a fenti címen megjelent, a bejelentővel felvette a kapcsolatot, aki elmondta és megmutatta a bírói határozatot melyben az van feltüntetve, hogy a szülők másfajta vallása miatt az ünnepnapok azt a szülőt érintik, amelyik valláshoz tartozik, azonban a mai nap mindkét szülőnek a vallása szerint ünnepnap és ezen nem tudtak megegyezni. Fe lettek világosítva, rendőri jelentés készül az esetről.

A leírás szerint a bejelentést 10 óra 35 perckor tették, a rendőrök 10 óra 50 perckor érkeztek meg a címre, ahonnan 11 óra 21 perckor távoztak.

2) Az intézkedést foganatosító G. G. r. törzsőrmeister és Sz. K. r. őrmester intézkedés napján kelt jelentése szerint a fenti napon szolgálatuk teljesítése során 10 óra 50 perckor ... központ utasítására megjelentek a ... szám alatti helyen, mert oda rendőri intézkedést kértek.

A helyszínen meghallgatták a bejelentőt, M. B.-t (adatai szerepelnek a jelentésben) aki elmondta, hogy élettársi kapcsolatban állt a fenti cím alatt lakó panaszossal, akivel született egy közös lány

gyermekük is, M. N. A gyermek láthatását a ... Bíróság első fokon a ***. számon és másod fokon a *** számon határozta meg.

Az első fokú végzésben az szerepel, hogy a bíróság folyamatos láthatást határozott meg, amely azt jelenti, hogy kéthetente csütörtök délutántól hétfő reggelig van az apának láthatási joga a lánya felett. A másod fokú határozat pedig leírja, hogy minden második héten csütörtök délutántól péntek reggelig van az apának láthatási joga. Ezen belül a végzésben az is le van írva, hogy időszakos láthatás is van érvényben, amely azt jelenti, hogy a 10 hetes nyári szünetből 5-5 hetet tölt a gyerek az apánál és anyánál. Ezen felül a téli, őszi és tavaszi szüneteknek a felét töltheti az apánál, amely előzetes megbeszélés tárgyát képezi. A másod fokú végzés leírja továbbá, hogy a keresztény egyházi ünnepeken (karácsony, húsvét, pünkösd) és a magyar nemzeti ünnepeken az anyának van láthatása a gyermek felett, illetve mivel az édesapa zsidó vallású, ezért a zsidó ünnepeken neki van láthatása.

A szóban forgó napon az okozott problémát, hogy az apa elmondása szerint május 15. és 16. napjára esik egy zsidó ünnep és ezért ő úgy gondolta, hogy ezen a két napon is neki van láthatási joga.

A jelentést írók megjegyezni kívánták, hogy az apa az intézkedés folyamán végig ellenségesen viselkedett velük, többszöri felszólításra volt csak hajlandó megmutatni a kislányt, aki a lakás egyik szobájába volt elhelyezve, aminek az ajtaja kulcsra volt zárva.

Az intézkedés során jogi felvilágosításban részesítették a feleket, miszerint jelen esetben a bírósági végzésből nem állapítható meg egyértelműen, hogy amennyiben mindkét félnek vallási ünnepe van, akkor kinél van a gyermek, így ezt a problémát a bíróságon tudják orvosolni, a rendőrség jelen esetben nem jogosult döntéshozatalra. A láthatási probléma a helyszínen a felek megegyezésével zárult, miszerint a gyermek az apánál marad és a bejelentő ezt tudomásul vette.

A felvilágosítást követően a járőrök a helyszínt a Tevékenység-irányítási Központnak történt jelentést követően, annak engedélyével elhagyták.

3) Az intézkedést foganatosító rendőrök (járőrvezető) 2016. július 7-én kelt kiegészítő jelentése a következőkről számolt be.

Az intézkedés során a helyszínen két fő igazoltatására és jogi felvilágosításra került sor.

Ezt követően a panaszossal bejelentő jelenlétében és segítségével (tolmácsolásával) tájékoztatva lett a panaszos az intézkedés céljáról, ami M. B. elmondása alapján gyermekelhelyezési kapcsolatos vitás dolgairól rendezése volt.

A szolgálati fellépés módja az előírtaknak megfelelő volt és kulturált keretek között zajlott. A panaszos a jelentésben leírtak szerint agresszíven és indulatosan viselkedett az intézkedés során. A helyszínen elsőként a bejelentő lett meghallgatva, ezt követően az ő segítségével a panaszos.

Az intézkedés során nem részesítették egyik felet sem előnyben, csak az előírásoknak megfelelő rendőri intézkedések lettek foganatosítva. Mivel a panaszos nem volt hajlandó megszólalni magyarul, (amit egyébként M. B. elmondása alapján nagyon is jól beszél és ír), ezért csak a határozatban leírtak betartására lett felhívva a figyelme, illetve arra, hogy a vitás dolgait a bíróságon tudják rendezni.

Az adataik rögzítésre kerültek és az esetről rendőri jelentés készült.

A helyszínen M. B. elmondta, hogy szeretné látni a lányát (N.-t), hogy minden rendben van-e vele. Ezt közölte a panaszossal is, aki elmondta, hogy csak a „női rendőrt engedi be a lakásba”, melynek eleget is tett. Ezt követően Sz. K. r. őrmester a panaszost bekísérte a lakás egyik helységéhez, melynek az ajtaja zárt állapotban volt. A kislány szemmel láthatóan is zavart és ijedt állapotban volt, ezért Sz. K. r.

őrmester megkérdezte, hogy oda szeretne-e menni a tőle kb. 5 méterre a bejárati ajtóban álló édesanyához, aki az válaszolta, hogy igen. Miközben a kislányt meghallgatta, közben a jobb kezét a kislány bal vállára helyezte, de egyáltalán nem lökdöste. A kislány elmondta, hogy sérelmére szabálysértést és bűncselekményt nem követtek el és jól van. Ezt követően a r.őrmester elkészönt a kislánytól és a lakást elhagyta.

Az intézkedésről rendőri jelentés készült, amit a későbbiekben megküldtek a bíróságnak.

4) Az illetékes rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr-, Kísérőszolgálati Alosztályának vezetője a 2016. július 7-én kelt parancsnoki kivizsgálása az alábbiakat rögzítette. (A Testület az ismétlések elkerülése végett csak az eddigiekhez képet új információkat rögzíti.)

A bejelentést a Tevékenység-irányítási Központban (továbbiakban: TIK) T. K. r. főtörzsőrmester rögzítette.

Ezt követően a TIK a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13.§-a alapján intézkedési kötelezettség miatt a helyszínre irányította a ... 121 hívónevű tagállomást. A gépkocsizó tagállomást 2 fő alkotta: G. G. r. törzsőrmester és Sz. K. r. őrmester.

A helyszínre érve a helyszínen a bejelentő fogadta őket, aki bemutatta a helyszínre érkező rendőrök részére a ... Központi Kerületi Bíróság első és másod fokon hozott határozatait, mely lánya, M. N. láthatásáról szólt. A másod fokú határozat alapján a keresztény egyházi ünnepeken, nemzeti ünnepeken az anyának van láthatási joga.

A fenti napon készült rendőri jelentés alapján a fenti napon az apa elmondása alapján az okozott problémát, hogy május 15.-e és 16-a zsidó ünnep is, és ő úgy gondolta, hogy neki is láthatási joga van, ezért nem kívánta a gyermeket odaadni láthatásra a gyermek anyjának.

A fent leírtak alapján rendőri jelentésből egyértelműen következik, hogy a helyszínen az apát is meghallgatták a rendőrök, így a panaszos beadványának azon állítása miszerint a rendőrök nem hallgatták meg és nem bizonyítható állítását, nem valóságos. Az intézkedő rendőrök nyilatkozatuk alapján egymást követően mindkét felet meghallgatták, nem voltak elfogultak, részrehajlóak. A helyzetet tárgyilagosan és higgadtan, legjobb tudásuk szerint próbálták megoldani, azonban ez a helyszínen lévő édesapa felfokozott és ingerült viselkedése miatt nehezen valósult meg. A helyszínen először a rendőrök a bejelentővel beszéltek, mivel a bejelentő kikérdezésével még az intézkedés megkezdése előtt az intézkedés biztonságos befejezése érdekében fel kellett deríteniük, hogy a másik fél rendelkezik-e lőfegyverrel, illetve milyen lelki és idegállapotban van, agresszivitásra hajlamos-e.

A járőrök nyilatkozatuk alapján ezt követően kopogtattak a lakás ajtaján, és a bent lévő férfi először nem jelezte, hogy a lakásban tartózkodik, így az ajtón tovább kopogtattak. A kopogás nem volt agresszív, csak hangos, mely az ajtóban semmilyen kárt nem okozott. Az ajtó kinyitását követően a kislány apukája ellenséges hangnemet használva jött ki a lakásból, majd az intézkedő rendőrök a napszaknak megfelelő köszönést követően az előírásnak megfelelően közölték nevüket, rendfokozatukat, valamint azt, hogy gyermek elhelyezési bejelentés miatt érkeztek.

A férfi ezt követően magyarul nem volt hajlandó megszólalni, csak angolul, holott a párja elmondta, hogy tökéletesen ír és beszél magyarul. Ezt követően az intézkedő rendőrök a bejelentő tolmácsolását használva értekeztek az apával, aki mindent megértett, ezt indulat

ingadozásával és mimikájával fejezte ki. Tolmácsot a mielőbbi intézkedés befejezés végett nem kértek a helyszínre, mivel nem akarták, a gyermeket sokáig megriadt állapotban tartani. Az apa, anya és a gyermek adatait, valamint az általuk elmondottakat a jegyzeten rögzítették, melyből aztán jelentés készült.

A helyszínen az anyuka látni akarta a gyermekét, hogy minden rendben van-e vele, nem érte-e bántalmazás az apa részéről. A gyermek megtekintését a férfi engedélyezte, annak formájában, hogy csak az intézkedő rendőrnőt engedte be a lakásba, akinek bejutása az Rtv. 39.§ (1) bekezdése alapján jogszerű volt mivel őt az apa engedte be. A férfi minden lelki terror és fenyegetés nélkül félreállt az ajtóból és bekísérte a lakásba.

A panaszlevélből nem állapítható meg egyértelműen, hogy a panaszos mit ért fenyegető és kényszerítő beszédmódon, mivel a rendőri jelentések alapján az intézkedő rendőrök inkább csak határozott és tájékoztató jellegű beszédmódot használtak.

A lakásban az egyik kulcsra zárt helyiségét a panaszos kinyitotta, a kislány szemmel láthatóan ijedt, rémült volt. Sz. K. r. őrmester, hogy oldja a gyermek feszültségét leguggolt hozzá és megkérdezte tőle, hogy oda szeretne-e menni a tőle kb. 5 méterre álló édesanyjához. A gyermek válasza igen volt. A rendőrnő szemmel végigfutotta a kislányt, hogy nem lát-e rajta külső sérülést, bántalmazást, majd ezt követően a kislány vállára tette a kezét, eközben nyugtató, óvó jelleggel volt a gyerek vállán a rendőrnő keze, nem lökdöste őt. A gyermekben, félelmen és riadtságon kívül sérülés nem volt látható.

A történetekről készült jelentést az illetékes rendőrkapitányság későbbiekben az eljárás lefolytatása végett továbbította a ... Központi Kerületi Bíróság elnökének, valamint a ... Hivatal Gyámügyi Osztálya részére.

A kivizsgálás végett az intézkedő járőröket jelentésük kiegészítésre utasították, melyet el is készítették.

Az alosztályvezető a kivizsgálása végén megjegyezte, hogy G. G. r. törzsőrmester egy erősebb testalkatú, jó kiállású rendőr, aki eddigi intézkedései során higgadtan és a jogszabályoknak megfelelően intézkedett; Sz. K. r. őrmester vékony testalkatú, fiatal rendőrnő, aki intézkedései során szintén a jogszabályoknak megfelelően és nyugodtan intézkedett. Sz. K. r. őrmester eddigi viselkedése és szolgálatban eltöltött ideje során sosem tanúsított agresszivitást, így teljesen kizárt, hogy a gyermekkel durván érintkezett volna.

A gyermek felügyeletén vitatkozó szülők életmódjából kifolyólag és feltehetőleg a gyakori rendőri jelenlét miatt a kislány a rendőrt látva és a szülők vitatkozását hallva megriadt, így nem valószínű, hogy a gyermekben Sz. K. r. őrmester vagy G. G. r. törzsőrmester váltott ki félelmet.

A kivizsgálás azzal a megállapítással zárul, hogy a rendőri jelentéseket olvasva és nyilatkozatuk alapján a határozott rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt.

5) Az erre vonatkozó átiratok alapján megállapítható, hogy az illetékes rendőrkapitányság az intézkedés napján kelt jelentés egy példányát eljárás lefolytatása, illetve további felhasználás céljából megküldte a ... Központi Kerületi Bíróság elnökének, valamint a ... Hivatal Gyámügyi Osztálya részére.

III.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a beadványban foglalt valamennyi sérelem vizsgálatát elvégezheti-e.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni; büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni; kártérítést megítélni; az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A beadvány azon részével kapcsolatban, amelyben a panaszos a rendőrök fegyelmi felelősségre vonását (elbocsátását) kezdeményezte, a Testület megjegyzi, hogy ennek szabályait nem a Testületre irányadó Rtv. szabályozza, ezért a panasz ezen részével kapcsolatban a Testület megállapította hatáskörének hiányát.

Ugyanakkor a Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, VI. cikkében foglalt magán- és családi élet, otthon és jó hírnév tiszteletben tartásához, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét, az alábbiak szerint.

2) A Testület a következőkben megvizsgálta a rendőrök intézkedési kötelezettségét.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és

segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése értelmében a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A (2) bekezdés szerint a rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Végezetül a hivatkozott jogszabályhely (3) bekezdése előírja, hogy ha szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A Testület ahhoz, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének keletkezése kérdésében állást foglaljon, azt kellett mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés és/vagy bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja, tehát a panaszos hozhatott-e olyan információkat a rendőrség tudomására, amelyek intézkedési kötelezettséget keletkeztettek a rendőrség oldalán.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) a XX. fejezetében szabályozza a gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekményeket, ezen belül a 210. §-ban rendelkezik a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása tényállásáról.

„210. § (1) Aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az elkövető, ha a kapcsolattartást az elsőfokú ítélet meghozataláig megfelelően biztosítja, és az elmaradt kapcsolattartási formák pótlását megkezdi.”

A rendőrségi iratok arról adtak számot, hogy az intézkedés napján 10 óra 28 perckor M. B. telefonszámáról segélyhívást kezdeményezett, amely során elmondta, hogy rendőri segítséget kér, mivel az adott címen lakó izraeli állampolgárságú édesapa (a panaszos) nem hajlandó neki átadni a gyermeküket, holott bírósági végzés szerint Pünkösdkor a gyermek nem lehet az apánál.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma alapján felmerült a jogsértés (panaszos által elkövetett bűncselekmény) gyanúja, amelyet a rendőröknek helyszíni intézkedéssel ellenőrizniük kellett, tehát a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

2) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

a) A panasz szerint a rendőrség túlterjeszkedett az esettel kapcsolatban a hatáskörén, mert azzal az indokkal, hogy meg akarják nézni, hogy rendben van-e a panaszos kislánya, akarata ellenére arra kényszerítették, hogy egyiküket engedje be a lakásába.

i) A Testület álláspontja szerint a fent már idézett intézkedési kötelezettség teljesítésének jelen helyzetben arra kellett kiterjednie, hogy a bejelentésre a rendőrök a helyszínen megjelenjenek, hogy meggyőződjenek a bejelentésben foglaltakról, a feleket igazoltassák, a tényállásról tájékozódjanak (ami alapján eldönthető, hogy további intézkedés foganatosítása indokolt-e), és alapos tájékoztatást nyújtsanak a jogi lehetőségeket illetően.

A panaszbeadvány és hangfelvétel, valamint a rendelkezésre bocsátott rendőri iratok alapján az intézkedést a Testület a következőként rekonstruálta. A rendőrök kiérkezésük után meghallgatták a kapcsolattartási végzésekkel rendelkező bejelentőt, intézkedést kezdeményeztek a panaszossal szemben, ennek során meghallgatták őt is, igazoltatták, majd az irányadó végzések tisztázását követően jelezték a panaszosnak, hogy szeretnének meggyőződni arról, hogy jól van-e a gyermek. Ezt követően jogi felvilágosításban részesítették a feleket, miszerint jelen esetben a bírósági végzésből nem állapítható meg egyértelműen, hogy amennyiben mindkét félnek vallási ünnepe van, akkor kinél van a gyermek, így ezt a problémát a bíróságon tudják orvosolni, a rendőrség jelen esetben nem jogosult döntéshozatalra. A láthatási probléma a helyszínen a felek megegyezésével zárult, miszerint a gyermek az apánál marad és a bejelentő ezt tudomásul vette. A helyszín elhagyása után a rögzített adatokkal pedig jelentést készítettek az esetről, amelyet megküldtek az illetékes szerveknek.

A panaszosi kifogással kapcsolatban az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Testület ehelyütt utal a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.) rendelkezéseire, amely a rendőrség ilyen esetben történő intézkedési kötelezettségére vonatkozik. A Gytv. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhatóság, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.

A Gytv. 17. § (1) bekezdése sorolja fel a gyermekvédelmi rendszerben résztvevő hatóságok körét, e szerint:

„Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptervekenység keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő.”

Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése pedig konkrét kötelezettséget is meghatároz a felsorolt a fenti szervezeteknek.

„(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.”

(A Testület megjegyzi továbbá, hogy a Btk. 208.§ -ában szabályozott kiskorú veszélyeztetésének törvényi tényállása is ide kapcsolódik. E szerint:

„208. § (1) A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt

a) bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére, illetve züllött életmód folytatására rábírnak vagy rábírnak törekednek,

b) bűncselekmény elkövetéséhez felajánl.”)

A fenti jogszabályi rendelkezések összeolvasásából a Testület álláspontja szerint az következik, hogy az adott helyzetben a bejelentés alapján megjelenő rendőröknek – akik egy szülői kapcsolattartási vitánál intézkedtek – kötelességük volt arról meggyőződni, hogy az érintett gyermek nincs-e veszélyhelyzetben [veszélyeztetettség, bántalmazás, elhanyagolás, más súlyos ok, bűncselekmény gyanúja]. Amennyiben a rendőrök a Gytv.-ben meghatározott vagy egyéb veszélyeztető körülményt tapasztalnak, kötelesek lettek volna azt vagy a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál jelezni, vagy hatósági eljárást kezdeményezni, intézkedést foganatosítani. Ezen kötelezettségük teljesítése érdekében pedig értelemszerűen be kellett lépniük a panaszos lakásába, mivel a panaszos nem volt hajlandó a gyermeket kihozni. (Erre magából a beadványból következtethetünk.)

Jelen esetben tehát a rendőrök általános intézkedési kötelezettségét a külön jogszabályban előírtak tovább pontosították, amely alapján a rendőrök eljárását a

fentiek alapján a Testület megfelelőenak találta és nem látta indokoltnak jogsérelem megállapítását.

ii) A rendőrség tehát jelen ügyben a rendelkezésre álló adatok alapján magánlakásban történő intézkedést foganatosított, ugyanakkor ellentmondás állt fent a felek nyilatkozataiban arra nézve, hogy ez a panaszos engedélyével történt-e.

Az Rtv. 39. §-a tartalmazza a magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen történő intézkedés szabályait, melyek a következők.

„39. § (1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása, illetve az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről szóló törvényben meghatározott szakértői vizsgálat biztonságos és eredményes végrehajtásának biztosítása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g) a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott, a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából;
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha az előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges;
- k) a Bv. tv.-ben meghatározott, az elítélt mozgását nyomon követő elektronikus távfelügyeleti eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából.”

Az Rtv. 37. §-a rendelkezik a biztonsági intézkedés szabályairól.

„37. § A rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében

- a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;
- b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállíttatásában;
- c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására;
- d) közterületen vagy nyilvános helyen — ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja — intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállíttatásáról;

e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.”

A Testület utal továbbá az Rtv. 17. § (1) bekezdésére, amely alapján a rendőrség feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sértetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A panaszos állításaival ellentétben a rendőrségi iratok következetesen arról számolnak be, hogy a panaszos bebocsátása alapján intézkedtek, a panaszos lelki terror és fenyegetés nélkül félreállt az ajtóból és bekísérte a női rendőrt a lakásba.

A rendelkezésre bocsátott hangfelvétel alapján annyi tudható, hogy a rendőrök elmondták, hogy ellenőrizni szeretnék, hogy a gyermek jól van-e, amire a panaszos akként reagált, hogy a női rendőrt részesíti előnyben, mivel ő nő.

Mivel a hangfelvétel alapján a Testület nem látta igazoltnak azt, hogy a rendőrök nyomást gyakoroltak volna, vagy fenyegetően léptek volna fel a panaszossal szemben, a fentiek alapján a Testület alátámasztottnak látta a rendőrségi álláspontot, miszerint a panaszos bebocsátásával léptek a lakásába.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok mérlegelése útján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrök a panaszos Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított jogainak szem előtt tartásával jártak el a magánlakásba való bejutás során, alapjogi sérelem nem történt.

3) A szolgálati fellépéssel kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

A panaszos kifogásolta beadványában, hogy amikor elkérte a rendőr nevét és azonosító számát, nem szólt semmit, csak a kabátján lévő névre mutatott.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – *ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor* – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A fenti szabályok értelmében rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az

intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

Az intézkedés napján kelt jelentés nem rögzített információt a szolgálati fellépésre vonatkozóan, a kiegészítő jelentés tömören úgy fogalmaz, hogy a szolgálati fellépés módja az előírásoknak megfelelő volt. A kapitányságvezetői átirat szerint a járőrök a bejelentő meghallgatását követően kopogtattak a lakás ajtaján, és a bent lévő férfi először nem jelezte, hogy a lakásban tartózkodik, így az ajtón tovább kopogtattak. A kopogás nem volt agresszív, csak hangos, mely az ajtóban semmilyen kárt nem okozott. Az ajtó kinyitását követően a panaszos ellenséges hangnemet használva jött ki a lakásból, majd az intézkedő rendőrök a napszaknak megfelelő köszönést követően az előírásnak megfelelően közölték nevüket, rendfokozatukat, valamint azt, hogy gyermek elhelyezési bejelentés miatt érkeztek.

A Testület vizsgálatai során mindig az intézkedés időpontjához legközelebbi keltezésű rendőrségi iratot, illetve az intézkedésről készült hangfelvételt tekinti a leghitelesebbnek a történet leírásakor. A Testület a rendelkezésre bocsátott hangfelvétellel kapcsolatban megjegyzi, hogy véleménye szerint az nem terjed ki az intézkedés teljes hosszára (amely a küldési napló szerint közel 30 percig tartott), így arra sem, amikor a rendőrök első alkalommal bekopogtak, így a Testület nem tudta teljes bizonyossággal megállapítani, hogy akkor történt-e azonosítás.

Ugyanakkor a hangfelvételből valószínűsíthető volt, hogy az intézkedés kezdetekor a rendőr nem mutatkozott be, mert a panaszos erre vonatkozó kérdésére a rendőr az egyenruhájára mutatott („Itt van!”) az azonosítása érdekében, illetőleg az intézkedés végén a panaszos kifejezetten rákérdezett, hogy melyik rendőrkapitányságról érkeztek a rendőrök. Emellett a rendőrségi iratok nem tártak fel olyan intézkedés eredményességét veszélyeztető körülményt, amely a rendőrök nevének, azonosító számának intézkedés elején történő szóbeli közlésének elmaradását indokolta volna, **a Testület –a hangfelvételre támaszkodva –indokoltnak tartotta megállapítani a szolgálati fellépés szabályainak megsértése miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét.**

4) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a férfi rendőr tiszteletlenül bánt vele, illetve felemelt hangon, néha durván azzal fenyegetőzött, hogy elviszi a lányát, illetve agresszíven és haragos tekintettel beszélt, illetve a női rendőr kilökdöste a gyermekét a bejárathoz.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen, vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a

tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Szükséges még utalni az Rtv. 16.§ (4) bekezdésére is, amely kimondja, hogy a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszerűt, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

Az intézkedés napján kelt jelentés a fenti panaszelemekkel kapcsolatban azt rögzítette, hogy a panaszos volt az, aki az intézkedés folyamán végig ellenségesen viselkedett, és csak többszöri felszólításra volt hajlandó megmutatni a kulcsra zárt szobában tartózkodó kislányt. A kiegészítő jelentés szerint az intézkedésük kulturált keretek közt zajlott. A r.őrmester miközben a kislányt meghallgatta, közben a jobb kezét a kislány bal vállára helyezte, de egyáltalán nem lökdöste. A kislány elmondta, hogy sérelmére szabálysértést és bűncselekményt nem követtek el és jól van. Ezt követően a r.őrmester elköszönt a kislánytól és a lakást elhagyta.

A kapitányságvezetői átirat rögzítette, hogy nem értették pontosan, hogy a panaszos mit ért kényszerítő beszéd módon, mivel a rendőrök fellépése a jelentésük alapján csak határozott és tájékoztató jellegű volt. A kivizsgálás rögzítette továbbá, hogy Sz. K. r. őrmester vékony testalkatú, fiatal rendőrnő, aki eddigi intézkedései során a jogszabályoknak megfelelően és nyugodtan intézkedett, eddigi viselkedése és szolgálatban eltöltött ideje során sosem tanúsított agresszivitást, így teljesen kizárt, hogy a gyermekkel durván érintkezett volna. A gyermek felügyeletén vitatkozó szülők életmódjából kifolyólag és feltehetőleg a gyakori rendőri jelenlét miatt a kislány a rendőrt látva és a szülők vitatkozását hallva megriadt, így nem valószínű, hogy a gyermekben Sz. K. r. őrmester vagy G. G. r. törzsőrmester váltott ki félelmet.

A panaszos által rendelkezésre bocsátott hangfelvétel – amely a Testület feltételezése szerint nem terjedt ki az intézkedés teljes tartamára – alapján a Testület meglátása szerint az intézkedés hangneme nem volt bántó vagy sértő a panaszosra nézve, a rendőrök jogszabályban előírt feladatuk teljesítése során határozottan léptek fel. A Testület a

rendelkezésre álló hanganyag alapján szintén kizárta azt, hogy a rendőrnő agresszíven lépett volna fel a kislánnyal szemben.

Az intézkedés hangnemével kapcsolatban, valamint a gyermeket érintő kifogással kapcsolatban a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát nem érte sérelem. Ugyanakkor a panaszossal kapcsolatos bánásmóddal (agresszív fellépéssel) kapcsolatos panaszelemre nézve az egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat egyéb alkalmas bizonyíték (így az intézkedést teljes egészében rögzítő hangfelvétel) hiányában a Testület nem tudta feloldani, ezért az alkalmazott bánásmóddal kapcsolatban a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható.

5) A beadvány szerint a rendőrök eljárása részrehajló volt, mert a rendőröket csak az érdekelte, amit a gyermek édesanyja adott elő.

a) A panaszos ezen sérelmével kapcsolatban a Testület a részrehajlás-mentes intézkedés követelményét vizsgálta meg, amelyet az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzít. A hivatkozott rendelkezés szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése tehát általános jelleggel írja elő a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét. A Testület továbbá utal arra, hogy számos állásfoglalásban rögzítette már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. A Testület hivatkozik az Rtv. 2. §-ára, melynek értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre különös súllyal nehezedik az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, a másik személy emberi méltóságát szem előtt tartó viselkedés és hangnem. A Testület az esettel kapcsolatban a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is felhívja a figyelmet, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”

A panaszos állításával ellentétben az intézkedés napján kelt jelentés rögzítte a panaszos által előadottakat (miszerint az intézkedés napja és másnapja egy zsidó ünnep, ezért ő úgy gondolta, hogy ezen a két napon is neki van láthatása). Az intézkedést foganatosító rendőr kiegészítő jelentése szerint az intézkedés során nem részesítette előnyben egyik felet sem, csupán az előírásoknak megfelelően foganatosította az intézkedéseket. Elsőnek a bejelentőt hallgatták meg, majd a bejelentő segítségével a panaszost. Az adataikat rögzítették és az esetről külön jelentés készült.

A kapitányságvezető átirata azt tartalmazta, hogy a rendőrök a helyzetet higgadtan, legjobb tudásuk szerint kívánták megoldani, azonban ez az apa (panaszos) felfokozott és ingerült viselkedése miatt nehezen valósult meg. A rendőrök valóban elsőként a bejelentőt hallgatták meg, azonban ez a szokásos gyakorlat. A bejelentő elsőkénti meghallgatását indokolta továbbá az is,

hogy az intézkedés biztonságos befejezése érdekében fel kellett deríteniük, hogy a másik fél milyen lelki-és idegállapotban van, agresszivitásra hajlamos-e, rendelkezik-e lőfegyverrel stb.

Az ellentmondásos nyilatkozatok okán a Testület pusztán az erre vonatkozó információkból nem tudott következtetést levonni az intézkedő rendőrök elfogultsága tárgyában, így a Testület megvizsgálta az egyéb körülményeket. Az intézkedés napján kelt jelentés részletesen rögzítte a láthatást szabályozó végzések tartalmát, a bejelentő és a panaszos adatait és az általuk előadottakat, a helyszínen tapasztaltakat, valamint azt, hogy milyen tartalmú felvilágosítással zárult az intézkedés. A Testület nem tudott olyan többlet körülményt feltárni, amely alátámasztotta volna a panaszos állítását, hogy vele szemben elfogultság vagy külföldi volta miatt hátrányosabban jártak el illetőleg a panaszos sem nevezett meg ilyet.

Mind ezek okán Testület úgy foglalt állást, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, illetve az egyenlő bánásmód követelménye nem sérült.

b) A panaszos azt is kifogásolta, hogy intézkedésük alatt a rendőrök – bár saját bevállásuk szerint beszéltek angolul – nem voltak hajlandók angolul kommunikálni, csak magyarul.

A rendőrség álláspontja a fenti panaszellel kapcsolatban az volt, hogy egyrészt a bejelentő elmondása szerint a panaszos tökéletes ért, ír és beszél magyarul, amelyről ők is meggyőződtek, másrészt tolmácsot az intézkedést mielőbbi befejezése érdekében nem hívtak a helyszínre, nem akarták a gyermeket sokáig riadt állapotban tartani.

A Testület nem látta indokoltnak megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét azzal összefüggésben, hogy a rendőrök nem angol nyelven kommunikáltak a nem magyar anyanyelvű panaszossal, mivel a rendelkezésre álló hangfelvétel segítségével megállapítható volt, hogy a felek tökéletesen értették a másik által elmondottakat, hiszen érdemben reflektáltak egymás mondanivalójára, illetőleg a panaszos a felvételen is megszólalt magyarul.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök a telefonos bejelentés nyomán keletkező intézkedési kötelezettségüknek megfelelően eleget tettek, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz és magán- és családi élet, otthon tiszteletben tartásához fűződő jogát nem érte sérelem. A szolgálati fellépéssel kapcsolatban a Testület indokoltnak tartotta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának csekély fokú sérelmét. Az intézkedés során alkalmazott hangnemmel és a gyermekkel kapcsolatos panaszellel kapcsolatban a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga, ugyanakkor a bánásmóddal kapcsolatban a felek egymásnak ellentmondó nyilatkozatait egyéb bizonyíték híján feloldani nem tudta, így az emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható e tekintetben. A részrehajlással kapcsolatos sérelemmel kapcsolatban pedig a Testület azt állapította meg, hogy a rendőri intézkedés megfelelt az egyenlő bánásmód követelményének. Úgyszintén nem állapított meg a Testület jogsérelemet azzal összefüggésben, hogy a panaszossal a rendőrök nem angolul, hanem magyarul érintkeztek.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2016. október 13.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET